

VICENTE HUEDO

BOTIGUES

Botigues.— Hem sentit a dir moltes vegades que Girona «és una ciutat de botiguers». La frase té, sovint, connotacions pejoratives, com una mena de retret que pretén denunciar un determinat caràcter poc obert, gasiu, egoista, malfiat. És així el botiguer gironí?

El cronista oficial de la ciutat Enric Mirambell, en el seu llibre *Els gironins, entre la història i l'actualitat* ens diu que la mentalitat especial de botiguer ha existit i que en aquesta hi ha virtuts, tot i que «s'hi trobin detalls que indiquen tancament i limitació d'objectius». Per il·lustrar aquesta «mentalitat» especial, l'autor explica que per mantenir estable la clientela, el botiguer era fidel als seus clients, fins al punt d'anar a missa a determinada església «perquè la germana del senyor rector és clienta de casa». En l'aspecte polític, a vegades, i sempre amb la voluntat suprema d'aconterar la clientela, el botiguer s'afiliava a un partit, la dona a un altre i la cunyada a un de diferent, mentre que els fills s'apunten a una associació juvenil convenient. El senyor Mirambell afirma que es va sentir escandalitzat en sentir un botiguer que manifestava sense embuts: «Per a mi la pàtria és el calaix». Per Josep Pla, l'anomenat «esperit de botiguer» és aquell que creu que la seva botiga és el mateix centre del món i no sap dissimular-ho.

La botiga per damunt de tot, preservar el gènere de qualsevol contingència, posar paret de totxo davant la porta quan l'Onyar comença a pujar amenaçador, vigilar sempre la caixa, reduir al màxim les despeses.

En el tracte amb el client, pot haver-hi una mena de deferència fingida, una malfiança primera si hom sospita que pot perdre el temps sense fer cap venda i, a voltes, una actitud distant, per bé que educada i pacient davant la possibilitat del guany. Canvis, innovacions, inversions, modernització. Aquestes eren paraules poc conegudes per l'anomenat «esperit botiguer». Les coses, però, han fet un tomb i el progrés s'ha imposat també en aquest reducte tancat, difícil i complicat que ha estat tradicionalment el comerç gironí.

Girona s'ha transformat, ha millorat, ha progressat i, amb ella, s'ha produït també la metamorfosi inevitable de la botiga tradicional al comerç modern, tot i que ha calgut trencar inèrcies i forçar, de vegades amb efectes externs, el revulsiu alliberador d'antics esquemes de senyor Esteve.

Els nous aparadors, els llums de neó, les reformes i les decoracions dels establiments comercials han aconseguit suprimir el caràcter més íntim d'allò que s'ha anomenat «esperit de botiguer»? La veritat és que unes maneres de fer i de comportar-se, un tarannà quasi genètic, és difícil fer-lo canviar a cop de disseny. Les noves circumstàncies i el nou entorn urbà estan bastint, però, un nou model de botiguer, més obert i més dinàmic. Aquesta és també una aposta de futur.

MIQUEL FAÑANÀS